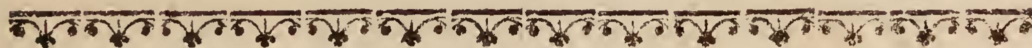

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

HÆMORRHOEA PETECHIALI.

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS, DE HÆMORRHOEA PETECHIALI;

QUAM

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S.S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto;

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

JACOBUS BARTER MAKITTRICK ADAIR,

SCOTUS,

Soc. Reg. Med. Edin. Praeses Annuus,

Soc. Phys. Americ. olim Praeses, et Soc. Extraor.

Ad diem 12. Septembris, hora locoque solitis.

In rebus quibuscunque difficilioribus non expectandum, ut quis simul et serat, et metat, sed praeparatione opus est, ut per gradus maturescant.—Bacon. Nov. Org.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,LXXXIX.

WELLCOME
LIBRARY
INSTITUTE

SOCIETATI REGIÆ MEDICÆ

EDINENSI,

Has ſtudiorum ſuorum primitias,

Animi beneficiorum nunquam non memoris futuri

(Impar utcunque)

Teſtimonium,

Conſecrat

A U C T O R.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

HÆMORRHOEA PETECHIALI.

PROŒMIUM.

JUVENI admodum, et in re medica prorſus Tyroni, morbum adhuc fere intactum depingere aggredienti, plurima et graviſſima obſtant impedimenta. Propriae experientiae penuria, auctorum paucitas, praecipue urgent. Nec tamen haec obſtacula, utcunque difficilia ſuperatu, me terrere potuerunt, quo minus ad arduum illud opus me gnaviter accingerem, magis voluntate experiundi, quam ſpe perficiendi, impulſus. Igitur, ſi quos errores aut incuria fudit, aut humana parum cavit natura, lectoris vel acumen, vel diligentia offenderit, veniam Academicis

cademicis hujusmodi exercitatiunculis concedi solitam peto, speroque.

HISTORIA LITTERARIA.

Morbum nostrum primus omnium, quos noverim, et satis quidem accurate, descripsit Lazarus Riverius. Is, de petechiis in febre pestilenti obviis tractans, sequentia protulit: ‘ Apparent tamen aliquando in aliis affectibus, ‘ citra febrem pestilentem, maculae quaedam, praedictis ‘ consimiles, sed a diversissima causa prodeuntes, nempe ‘ a sanguinis tenuitate nimia, qui a calore aut facultate ‘ expultrice agitatus, extra capillares venas in cute efflo‘ rescit. Illae potissimum solent contingere in iis, qui san‘ guinis fluxum patiuntur, ex eo quod ille factus fuerit te‘ nuior et aquosior. Tum etiam in lienosis et ictericis, et ‘ diuturnas viscerum obstructiones patientibus, iisque om‘ nibus, ut summatim dicam, qui propter viscerum debi‘ litatem sanguinem generant aquosum, et in cachexiam ‘ proclives sunt. In his enim sanguis tenuior factus, modo ‘ per nares, modo per aliam partem effluit, modo etiam ‘ a capillaribus exiens venis, in partes cutaneas transmit‘ titur, ubi retentus proprium amittit colorem, et vel li‘ vidus, vel niger, vel puniceus factus, varias macularum ‘ differentias profert; quae tamen a maculis febrium ‘ pestilentium diversissimae sunt, et nihil aliud quam san-

‘ guinis

'guinis tenuitatem aquosam, et imbecillitatem jecoris, 'prae se ferunt [a].'

Anno 1775, Eberhardus Gottlieb Graff Dissertationem Inauguralem, 'De Petechiis sine Febre,' Gottingae edidit. Is plures ejusdem naturae historias ex Actis Naturae Curiosorum citavit, suum calculum opinioni de causa proxima, quam ex Riverio citavimus, adjecit.

In Actis Societatis Medicae Hafniensis J. G. Gulbrand similem aegri historiam narravit [b].

Denique, celeb. Duncan, vir de arte Paeonia et de genere humano optime meritus, hujus morbi exemplum, sibi obvium, publici juris fecit [c]; plures deinceps aegros, eodem laborantes, tum in privatis domiciliis, tum in valetudinario publico, curavit [d].

DE DEFINITIONE.

Morbum, quem hac in dissertatione tractare aggredior, scriptores, qui sententias suas de natura ejus et symptomatibus protulerunt, variis nominibus ornârunt. Riverius, ut vidimus, nullum ei peculiarem titulum imposuit. Graff *Petechias sine Febre* appellavit. D. Duncan eum sub nomine *Petechianosi*, vel *Aimorrhoeae* designavit. Nos,

 conjuncto

a Riverii Praxis Medica, Lib. xvii. cap. 1.

b Act. Hafn. Vol. ii.

c Medical Cases and Observations.

d The Public Dispensary.

conjuncto utroque nomine, *Haemorrhoeam Petechialem* nominare malumus.

Aliquanto magis difficile esse videtur, ut classem atque ordinem inveniamus, quibus haemorrhoea petechialis jure sit referenda. Similitudo cum scorbuto, in quo petechiae et vibices creberrime occurrunt, Impetigines ill. Culleni indigitare videtur, dum sanguinis profluvium, quod in hoc morbo maximi est momenti et periculi, suadet, ut eum sanguifluxibus [a] Sauvagesii et Sagari annumeremus. Postea in propatulo erit, cur prior ordo nobis magis arridet.

Deinde animus ad morbi definitionem advertendus est. Hanc sequentibus verbis aggressi sumus.

Petechiae et vibices, sine pyrexia, in variis corporis partibus apparentes, et inde subito recedentes; sanguis e pluribus locis, vel sponte, vel a levissima causa, fluens, vix coercendus.

HISTORIA.

Nunc symptomata, quae in variis aegris observata fuere, in unum colligenda, et in certum ordinem redigenda sunt, ut historia morbi efficiatur.

Haemorrhoea nulli aetati peculiaris esse videtur. Narrantur, quippe, historiae aegrorum annos varios, a 2d[a], ad

a Cur non potius haemorrhagiis Culleni annumeraverim, vide viri eximii Prim. Lin. DCCXXXVI. Confer. Cullen. Synops. Nosolog. Method. Tom. ii. pag. 153. in nota.

ad 72^{m} agentium. Nec ſexus alteruter morbo proclivior. Ex iis aegris, quos aut cel. Duncan curavit, aut ego vidi, 3 muliebris, 2 virilis ſexus erant; Graffius 5 marium, 7 foeminarum hiſtorias citat. Neque tamen diſſimulandum eſt, mulierum numerum, quam virorum, aliquantum, ut patet, majorem fuiſſe. Minime vero, ab exemplis tam paucis, mulieres huic morbo prae viris obnoxias eſſe ſtatuendum eſt.

Dubito, quid de vitae ratione, quae huic morbo homines opportunos reddit, ſit dicendum. Certe longe plerique, etſi non omnes, pauperes fuere, quanquam nemo horum, praeter Jacobum Galloway [a], vitam mendicam agebat, aut rebus, ad ſacram divinae aurae particulam alendam maxime neceſſariis, prorſus egebat. Morbum certe vidit D. Duncan in puero, qui non his tantum, ſed omnibus vitae commodis, fruebatur. Nihil prorſus, de re tam digna, quae notaretur, tradidit Graff.

Exemplum quidem unum ſe cl. Duncan obtulit, quod, prima ſaltem facie, ſuadere videbatur, haemorrhoeam haereditariam eſſe. Quippe parentes pueri modo memorati duos liberos, ſimili morbo extinctos, jam antea amiſerant. Sed nec parentes, nec alii liberi, ſemper ſaniſſimi, huic opinioni veri ſimilitudinem ſubminiſtrabant, nec quicquam inde inferre fas eſt, niſi aegros cauſae alicui, ad morbum producendum valenti, communiter patuiſſe. Haud tamen

men

[a] Vide Appendicem, in quo nonnullae hiſtoriae, non antea in lucem editae, narrantur, aut judicet aequus lector, ſatiſne accurate ſymptomata enumeravero.

men silentio praetermittendum est, parentes Susannae Pope [a] scrofulae olim obnoxios fuisse.

In plerisque exemplis, morbus noster aliorum morborum sequela fuit: Typhi [b], Febrium Remittentium [c], Intermittentium [d], Amenorrhoeae [e], Partus laboriosi [f], morbi Hypochondriaci [g], Variolae insitivae [h], &c. Nec desunt exempla, in quibus vibices et ecchymomata, haemorrhoeam aliquantum referentia, in hydropicis observata sunt.

Narratis omnibus rebus, quae ante morbum observari potuerunt, jam morbi symptomata enumeranda sunt.

Haemorrhoea nonnunquam subito aegrum invadit; plerumque tardiori passu incedit. Saepius Petechiae, nonnunquam haemorrhagiae, primo invadunt. Nec prorsus omittendum est, cl. Duncan nonnulla exempla vidisse, in quibus Petechiae aberant, et sola haemorrhagia morbum constituebat. Graffius historiam, e contrario, citavit hominis, qui Haemorrhagiae expers, solis Petechiis correptus est.

Plerumque nausea, infirmitas, et cephalalgia, accessionem morbi comitantur. Aliquando febricula adesse visa est; sed in plerisque aegris nulla verae pyrexiae signa observari potuerunt. In non paucis valetudo fere intacta fuit.

Maculae et colore et magnitudine variant. Nonnullae harum, quae, ob similitudinem cum pulicum morsibus, *Petechiae* vulgo dicuntur, rubrae aut nigrae sunt. Aliae, vibices dictae, latiores, aut caeruleae, aut nigrae sunt. Aliae

a Appendix, No II. b Ibid. in Hist. Susannae Pope.
c Graff, Pag. 22. d Pag. 20. e Pag. 19.; Vide quoque Wedel de Febre Pestilent cap. 3. f Graff, Pag. 21.
g Pag. 19. h Pag. 22.

kiae demum, latiſſime extenſae, ecchymomata referunt. Vigente morbo, maculae crebro ſitum mutant. Nonnullae evaneſcunt; alia poſtea, in iiſdem, vel diverſis locis, conſpiciuntur.

Petechiae in omnibus corporis partibus, ſaepius in pectore, rarius in facie vel in manibus, obſervantur. Saepiſſime glabrae ſunt, nec ſupra cutis ſuperficiem elevatae, ſemel durae fuere, et aliquantum prominulae. In aliis exemplis apparuerunt veſiculae, ex quibus ruptis ſanguis effuſus eſt niger, et in grumos coactus [a].

Haemorrhagiae multo majoris momenti ſunt, quam maculae. Vix ullus eſt corporis locus, ex quo ſanguis non in aliquo exemplo profluxit. Saepe ab ore, gingivis, naſo, ventriculo, pulmonibus, ano, utero, urethra effuſus eſt. Semel ab ulcuſculis tineae ſtillavit. Ex his locis vitalis latex ſponte profunditur. Vulnuſculum autem, quamvis leviſſimum, cuilibet parti inflictum, ſimilem fluxum, coercitu difficillimum, ciet.

Sanguis excretus ſaepius, ni fallor, naturali ſimilis fuit; nonnunquam aequo tenuior eſſe videbatur, nec raro ſpiſſus, et in grumos coactus. Sanguis e naſo effuſus, qui ſolus a muco, urina, aut faecibus admixtis, purus erat, more ſolito, ut videtur, concrevit. Multum tamen dolendum eſt, Doctores Duncan et Graff minus, quam par erat, huic rei animum advertiſſe.

Haemorrhagia ſaepe gravis eſt, nonnunquam mortem minatur, bis intulit necem.

Pulſus arteriarum ſaepe naturales ſunt, plerumque tamen frequentes et debiles. Reſpiratio parum afficitur.

Jacobus

a Graff, Pag. 23.

Jacobus Galloway [a], quidem, catarrhalia quaedam ſymptomata conqueſtus eſt. Calor nonnunquam febriles aeſtus ſimulat, ſaepius non augetur. Sitis aliquando urget, plerumque non item. Adpetitus cibi varius eſt; in quibuſdam exemplis deficit, in pluribus immutatus. Omnes magna muſculorum debilitate laborârunt, quanquam cerebri functiones rariſſime delirio aut comate turbatae ſunt. Vultus pallet, quod minime mirum eſſe poteſt, ob copiam boni ſanguinis amiſſam, et multo tardius, quam mera ſeroſitas, reſtitutam. Nec tamen aegri in univerſum pallent. Alexander Dingwall [b], etiam poſt repetitas haemorrhagias, et morbum jam bimum, colorem ſatis pulchrum retinebat.

Alvus et urina naturaliter ſe habent, niſi quum ſanguine inquinantur. Nonnunquam ſanguis, ſolo muco mixtus, alvo ſecedit.

Valetudinis redintegrationem pollicentur haemorrhagiae minus et crebrae, et copioſae.

Amborum miſerum, hoc morbo extinctorum, cadavera per ſolitum temporis ſpatium incorrupta manſerunt. Nec unquam foetor, putredinis indicium, durante vita, in aegris animadverti potuit.

Unica ſecti cadaveris hiſtoria memoriae tradita eſt; narrabo, ipſis fere auctoris verbis, et morbum, et phaenomena, quae poſt mortem cultri anatomici ope detecta ſunt.

'Puer annum ſeptimum agens, poſt tertianam inter- 'mittentem, primum in duplicem, dein remittentem

'con-

a Appendix, No. I.

b Ibid. No. III.

'continuam converſam, maculis petechialibus correptus 'eſt. Iſtae ſine gravioribus ſymptomatis apparuere, ac 'propterea ipſi primum medicina ſudorifera oblata eſt. 'Subſequutae ſunt deinde haemorrhagiae narium, gingi-'varum, ac crebrae puerum vomitiones vexârunt. Uri-'nam reddidit rubicundam aeger, et cum ingens ſan-'guinis copia per nares ſtillâſſet, animum efflavit tandem. 'Poſt mortem, cadaver cultro aperui, *foetorem tamen altero 'poſt mortem die putridum non ſparſit.* Extenuatum inveni 'ventriculum, lienem lividum, et atro cruore turgidum, 'ac ita friabilem, ut levi diſſolveretur contactu. Hepar 'exſangue et pallidum ; inteſtina ſparſim rubentia, rec-'tum vero lividum. In jejuno, lumbricus vivus repertus 'eſt [a].'

Qua quidem de re Graffius ſequentia obſervat ; 'Forte 'hic quaeſtio moveri poſſit, num livor ruborque, quem 'auctor in inteſtinis vidit, ad petechias pertineat, et num, 'ut variolae olim, petechiae internae poſſint ſtatui ? 'Probabile eſt. Caeterum patet, puerum a nimia ſan-'guinis jactura extinctum eſſe : Forte acceleravit mortem 'etiam Lumbricus [b].'

Lumbricus ab aegra, cujus hiſtoriam D. Duncan [c] publici fecit juris, excretus eſt.

Duratio morbi in variis exemplis varia eſt. Semel poſt ſeptem dies ſponte rediit valetudo. Plerumque per plures ſeptimanas, immo etiam menſes, annoſve perſtitit.

Non-

a Joannes Adolphus Raymannus in Actis Naturae Curioſorum, Vol. IX. pag. 99.

b Graaff. pag. 22.

c Medical Caſes and Obſervations.

Nonnunquam haemorrhoea recidiva esse visa est; quum uno in exemplo, redeunte aestate, morbus semper per 6 annos rediit. Jacobus Galloway, anteaquam a cl. Duncan auxilium impetravit, jam bis eodem morbo affectus fuerat.

DE EXCITANTIBUS.

Causarum remotarum investigatio, omnium rerum, ad morborum historias pertinentium, difficillima est. Satis autem omnibus patet, eas, si notae essent, multam lucem in rem satis obscuram allaturas esse; nosque, si non ad medelam, certe ad prophylaxin morbi ducturas. Sedulo igitur investigare debemus, quid de iis docent historiae, et, oculis captorum instar, veri viam, quae visum fugit, porrectis manibus palpare.

In quibusdam exemplis, a Grassio citatis, de causa non sine veri similitudine quadantenus conjectare possumus. In uno scilicet exemplo, haemorrhoea sudoris admoto frigore cohibiti effectus fuisse visa est. In altero, medicamento sudorifero incaute propinato, morbum tribuit medicus. Semel a partu laborioso oriri visa est. Petechias saepissime in iis apparere, qui diu hepatis, lienis, aliorumve viscerum obstructionibus, laborarunt,—ab aquoso sanguinis statu oriri, asseruit Lazarus Riverius, jam citatus. Aeger, a D. Duncan curatus, fabas nigras vulgares, copia immodica devoratas, pro causa morbi accusavit.

In

In alio, quem idem medicus curavit, pica quaedam, ſeu terrearum ſubſtantiarum adpetentia, obſervata fuit. Dubium eſt, an hoc ſymptoma ullo modo cum ſanguinis profluvio et petechiis connexum fuerit, an potius morbidam ventriculi aciditatem ſolummodo indicaverit. Utcunque hoc erit, certe opinioni de ſanguinis putredine in hoc morbo exiſtente non parum adverſatur.

Suſannah Pope [a] habitu corporis laxo et delicatulo praedita erat; paulo ante morbi acceſſionem fatigationi obnoxia fuerat, ſpicas a meſſoribus ſparſim relictas colligendo. Pauper erat, in domo ſatis parva et male ventilata vivebat, hinc aëri inſalubri patebat, et cibo concoctu difficili. Adjice, quod febre typho paulo antea laboraverat.

Vero non eſt abſimile, pleroſque aegrorum, quorum hiſtoriae a viris cl. Duncan et Graff memorantur, ſimiliter cibo concoctu difficili et parum nutriente veſci ſolitos fuiſſe, ſimiliter aëri impuro et inſalubri obnoxios. Nequicquam objicitur, multos homines his et ſimilibus cauſis exponi ſolitos, proſpera tamen frui valetudine. Ut cauſae externae excitantes, in corpus humanum agentes, morbum efficiant, neceſſe eſt ut adſit praediſpoſitio quaedam, vel proclivitas ad morbum ſuſcipiendum. Multi homines alternationibus caloris et frigoris objiciuntur quotidie, impune tamen; dum cauſae eaedem, in aliis catarrhum, rheumatiſmum, pneumoniam producunt.

a Appendix, No. II.

PRÆSAGIA.

Quum periculum hoc in morbo ex ſanguinis jactura praeſertim ſit metuendum, praeſagium fauſtum erit, vel infelix, prout illa, ratione virium aegri habita, copioſa fuerit. Vidimus jam, duobus in exemplis, necem ab haemorrhagia illatam fuiſſe, et probabile eſt, quod de caeteris haemorrhagiae ſpeciebus plus ſatis compertum eſt, ab ea, quanquam non ſtatim lethi gradum corripiat, tamen cachexias varias inductum iri [a].

Petechiarum receſſio, et valetudo generalis intemerata, fauſtum eventum omnium certiſſime pollicentur.

DE CURATIONE.

Haemorrhoeae petechialis curatio huc uſque fere empirica fuit, aut ex remediorum effectibus in ſimilibus morbis deducta. Hinc adſtringentia et tonica fere ſola adhibita ſunt. Acida foſſilia, cortex Peruvianus, et vinum, pari ratione ac in aliis cachexiis, et in febribus propinata, totum apparatum medicaminum efficiunt. Remedia haecce, quamvis revera ſymptomatum inducias plerumque

a Cullen. illuſtr. Prim. Lin. DCCLXXIX.

que faciunt, et aliquot aegros ad valetudinem reduxerunt, minime morbum radicitùs ſemper evellunt.

In morbo Suſannae Pope, Adſtringentia validiſſima, gummi kino, alumen, oleum terebinthinae, ad haemorrhagiam ſiſtendam incaſſum tentata ſunt; et acida foſſilia, cortex, et vinum, ponderibus quantum, ob ventriculi irritabilitatem fieri potuit, maximis ingeſta, ſpes vanas fefellerunt.

Diaetam generoſam, forſan ex vegetabilibus praeſertim, ſive juſculis paratam, concoctu facilem, et ad nutriendum validam, aëra purum, et exercitationem lenem, plurimum ad aegri valetudinem citius certiuſque redintegrandam collatura veriſimile eſt. Immo forſan hoc in morbo curando, ut in ſcorbuto, et multis aliis, qui pauperes infeſtant, ars coquinaria longe medicamentariae praeſtat.

DE NATURA MORBI.

Lubricam cauſarum quaeſtionem, ni conſuetudo conjecturas aliquas in hujuſmodi diſſertatiunculis flagitaret, ob plures, eaſque graviſſimas cauſas, lubentiſſime evitaſſem. Primo et maxime, quod a viro illuſtriſſimo, hodiernae medicinae facile principe, quem me praeceptorem habuiſſe mihi ſemper gratulabor, et ſumma cum voluptate recordabor, cujus a praelectionibus, non minus elegantia, quam ingenio et doctrina conſpicuis, audiendis

aure

aure adhuc ferveo vaporata, aliquantum diſſentire, mihi quamvis invito, neceſſe ſit.

In aliis fere Europae Academiis, tentamina inauguralia ſemper meras Profeſſorum opiniones continent. In hac ſola, pro liberalitate illa, qua ſemper illuſtriſſima haec Palaeſtra gubernata eſt, candidato laurum Apollineam ambienti, dummodo ea qua juvenem et imperitum decet, verecundia et ingenuitate opinionem ſuam efferat, minime pertimeſcendum eſt, ne alienis inſiſtenti veſtigiis arrogantiae nota inuratur[a].

Hac igitur, nec levi aut incerta fiducia fretus, collectis in unum omnibus rebus jam memoratis, quae rei perobſcurae lucem aliquam afferre videantur, conjecturam, quae mihi, rem attente perpendenti, maxime arridet, libere, quantum vero maxime potero, modeſte proponam.

Ex morbi hiſtoria diſcimus, haemorrhoeam plerumque homines pauperes, et vitam tenuem agentes, infeſtâſſe. In illo quoque exemplo, quod D. Duncan de norma generali jure excipi poſſe putavit, forſan haud abſurdum erit ut cenſeamus, pueros, qui ſaepiſſime cibo utuntur non ſatis ſalubri, praeſertim fructibus immaturis et piſtoris dulciarii operibus, in hoc exemplo huic cauſae fuiſſe obnoxios.

In pleriſque caſibus, haemorrhoea ſequela fuit morborum, qui aut debilitate ſtipantur, aut ad debilitatem inducendam ſatis idonei videntur. Typhum, febres remittentes

a Vid. Exim. Macintoſh. Diſſert. Inaug. de Actione Muſculari, cujus verbis, illuſtriſſimae Academiae liberalitatem ſimili occaſione laudantis, hic fere uſus ſum.

tentes et intermittentes, amenorrhoeam, hypochondriasin, jam enumeravimus. His in rebus haemorrhoeam et scorbutum evidens intercedit similitudo; scorbutus saepe morborum febrilium vestigio insistit, nec raro animi pathematibus aut inducitur, aut aggravatur.

Minime vero absimile est, labem strumosam, quae Susannae Pope ex parentibus, tristi haereditamento, insigebatur, miseram haemorrhoeae proclivem reddidisse. Fibra laxa et flaccida praedita esse videbatur.

In plerisque exemplis, nausea, cephalalgia, infirmitas, aliaque laesarum functionum signa, morbum etiam a prima accessione stipant. Exinde, non sine ratione concludi posse arbitror, non solum inertem materiam, sive solidam velis, sive fluidam, quae basin corporis constituit, sed etiam solidum vivum seu fibram muscularem hujus morbi participem esse.

Quod ad sanguinis effusi statum attinet, vix quicquam de ea re, ob attentionem parum accuratam quam praebuerunt auctores, certi novimus. Graffius verbis vagis, et minime experimentis, ut videtur, fundatis, sanguinem tenuem et dissolutum esse asserit[a]. Sanguis coagulatus certe vomitu et alvo secessit, et ruptis vesiculis grumosus effluxit[b].

Sin ad scorbuti analogiam recurramus, sanguis in multis cadaveribus, in cordis cavis spissus et coagulatus repertus est[c]. Solitam crassamenti et seri separationem, in sanguine scorbuticorum observavit cl. Lind. Cohaesionem sanguinis in scorbuto auctam esse, potius quam diminutam, testatur musculorum durities fere lignea, a sanguine

in

a Pag. ult. b Graff. pag. 10. c Poupart.

in musculorum interstitia effuso[a]. Eodem tendit grumus ille sanguinis coagulati, nautis *Bullock's liver* audiens, ex ulceribus scorbuticis saepe intra noctis spatium profusus, quique sine dolore exsecatur. Denique, sanguinis tenuitatem minime cum petechiis necessario connexam esse satis superque ostendit Morgagnus, cujus aut fidem aut curam nemo unquam in dubium revocavit. Is enim, in febribus malignis, et petechiis stipatis, cruorem sanguinis missi plus solito et cohaerere, et copiosam esse invenit. Post mortem, sanguis in cavis cordis et arteriarum coagulatus repertus fuit[b].

Quod vero in morbi historia attentionem maxime meretur, hoc est: Cadavera aegrorum, haemorrhoea extinctorum, nihilo citius, quam in aliis morbis, putredinem subiisse, omnemque a vivo corpore foetorem absfuisse.

Ex secto cadavere, constat lienem maxime morbidum fuisse; quod, ut et alia ad hunc morbum pertinentia, scorbuto analogum est[c].

Ex causis remotis, utpote de quibus nihil certi tradere potuimus, aliquas solummodo similitudinis cum scorbuto notas adjicere erit. Vidimus nempe, haemorrhoeam verisimillime aëri impuro, cibo concoctu difficili, et ad nutriendum inepto, deberi. Has quoque scorbuti esse causas testantur Kramer, Nitzsch, Lind, Rouppe, Monro, Trotter, Milman. Denique, vir ingeniosissimus Gulielmus Stark, qui magno cum medicinae damno, veritati experimentis investigandae se victimam praebuit, praecipua scorbuti symptomata, astheniam, scilicet, maculas,

a Poupart.

b Morgagn. De Caus. et Sed. Morb. Epist. XLIX. § 22.

c Σπλην μεγας. Hippocrat.

culas, ſtomacacen[a], in ſeipſo, dum pane et aqua, vel ſaccharo et aqua, per aliquot dies victitaret, produxit[b]. Vidi denique, in Comitatu Hantonenſi, virum, qui, ob melancholiam religioſam, a cibo omnigeno, praeter panem et aquam, pertinaciſſime abſtinens, in aëre ſaluberrimo, et tempeſtate calida, ſicca, menſe ſc. Julii anni 1788, petechiis et vibicibus, cute arida, ſtomacace, crurum oedemate, artuum debilitate et rigiditate inter movendum, dyſpnoea, praeſertim ubi corpus exercebat, affectus eſt. Gingivae adeo molles et ſpongioſae erant, ut portionem ſatis magnam digitis facile abſtrahere poſſet. Haee omnia mala, uſu fructuum horaeorum, aurantiorum, cibi vegetabilis recentis, et cereviſiae, intra paucas ſeptimanas fugata fuere[c].

Carnes ſalitas putreſcentes minime ad ſcorbutum producendum neceſſarias eſſe, conſtat, ni fallor, pace ſummi viri, tum exemplis jam memoratis, cum ex teſtimonio Nitzſchii et Krameri, de exercitibus Ruſſicis et Auſtriacis, et Milmanni de duabus mulieribus quae theae infuſo et pane veſcentes ſumma ſcorbuti violentia afflictae ſunt. Joannes a Bona, de ſcorbuto ſcribens, regionum Italiae, Alpibus vicinarum, incolas, polenta frumenti Turcici (Melampyrum arvenſe Lin.) et radicibus, per annonae caritatem et inopiam veſcentes, morbum miris prorſus modis paſſos eſſe aſſeverat. Eodem tendunt teſtimonia multorum aliorum, qui a Graſſio citantur.

Fatigatio (ut ad haemorrhoeam redeam) quam ſubierat Suſanna Pope, quaeque ſaepiſſime ſcorbutum aggravaſſe,

a Cullen. Syn. Noſolog. G. LXXXVI.

b Stark's Works, publiſhed by Dr. J. C. Smyth.

c Appendix.

vâſſe, aut homines, antea ſanos, et cibo vegetabili recente veſcentes, ei proclives reddidiſſe viſa eſt, praeſertim in claſſe Anſoniana, ad morborum ſimilitudinem ulterius ſtabiliendam tendet.

De methodo medendi ſolummodo notandum eſt, acidi vitriolici, corticis Peruviani, et vini, vires ad fabricam partis ſanguinis rubrae reſtituendam, vel lymphae quantitatem et ſpiſſitudinem augendam, nondum ſatis demonſtrata eſſe. Multo facilius intelligitur, medicamina hujuſmodi ad infirmitatem et laxitatem fibrarum corrigendas nonnihil valere.

Supereſt ut quaeramus, an hic morbus revera ab omnibus aliis, in pulcherrimo Noſologiae ſyſtemate Culleniano depictis, ſpecifice diverſus ſit; an tantummodo pro varietate morbi alicujus, ibi deſcripti, recenſendus.

Morbi, quos haemorrhoea adeo fortaſſe referat, ut de diſcrimine ambigi poſſit, ſunt febris maculis petechialibus ſtipata, et ſcorbutus. Caloris praeter naturam aucti, anxietatis, aliorumque febrilium ſymptomatum defectus, haemorrhoeam a typho petechiali ſatis accurate diſtinguit. Minime tamen diſſimulandum eſt, hujuſmodi phaenomena ſemel iterumque obſervata fuiſſe. Morbi vero duratio, longe ultra ſolitam febrium periodum protracta, optimam et certiſſimam praebet diagnoſin.

Poſtremo, an haemorrhoea accurate a ſcorbuto diſtingui poſſit, inquirendum venit. Hoc facile fieri poſſe arbitratur cl. Duncan, quia in haemorrhoea abeſt oris foetor, abſunt tumores crurum oedematoſi, muſculorum induratio, ulcera foeda et fungoſa, ſpiritus difficilis et anhelus. Abeſt denique ſtomacace, pro pathognomonico ſcorbuti ſigno a pleriſque auctoribus recenſita. Neque tamen

ſimus

ſimus immemores, gingivas Suſannae Pope lividas et ſpongioſas fuiſſe.

Minime pro novo et nondum deſcripto morbi genere temere habenda eſt, quaecunque nova aut inuſitata mali forma ſeſe medico obtulerit. Id enim ſi fieret, morborum genera eo plura eſſent, quo major medici ignorantia. Quiſquis obſervato morbo, a genere jam deſcripto parum, nec niſi gradu, diſcrepante, novam ſpeciem, novumve genus morbi ſtatuerit, curſum longe certe a perilluſtri illo curriculo, quem Cullenus emenſus eſt, diverſum, immo prorſus retrogradum, ingreditur. Hic rudera et impedimenta, a Boerhaavii et Sauvageſii uſque temporibus cumulata, ſummo ingenio, ſummaque diligentia, amovere conatus eſt. Is contra, quicunque nova morborum genera ſtruere aggreditur, viam ad ſcientiam medicinae, jam plus ſatis difficilem et tortuoſam, ſentibus magis horridis, ſitu aſperiore obruere geſtit. Uter melius de Tyrone, et de medicina mereatur, haudquaquam difficile eſt perſpicere.

Nullum certe ſymptoma in haemorrhoea unquam exſtitit, quod non ſaepius in ſcorbuto obſervatum fuerat. Attamen multa in ſcorbuto perſpiciuntur, quae in haemorrhoea deſunt. An ideo ſtatuendum, morbos ab invicem ſpecifice diverſos eſſe? Immo ſolummodo colligendum eſt, haemorrhoeam non niſi mitiorem ſcorbuti eſſe gradum, a minori cauſarum remotarum violentia oriundum. Quippe homines, vitam terreſtrem agentes, diaeta marina, ex carnibus ſalitis, et farinaceis non fermentatis, confecta, plerumque non utuntur, cibum vegetabilem recentem, qui ad ſcorbutum arcendum plurimum valet, fa-

cillime parant. Hinc morbus, nisi in urbibus obsessis, minus in terris quam in navibus saevit.

Stomacace male omnino pro signo scorbuti pathognomico habetur, quum non raro in hominibus caetera sanis conspicitur. Nemo tamen sanus scorbutum in iis adesse ideo putavit. Nec desunt exempla hominum, qui stomacaces expertes, omnia fere alia scorbuti signa summa cum violentia passi sunt.

Sin aliquis firmis argumentis statuerit, scorbutum, in navibus et urbibus obsidione cinctis, a carnibus salitis putrescentibus, et plerumque in regione frigida, oriundum, a morbo terrestri, priori, quoad signa et medelam, simillimo, sed, ut videtur, a cibo parum nutriente et animi pathematibus, originem ducente, prorsus, et genere diversum esse, tum certe mihi erit fatendum, haemorrhoeam a scorbuto revera discrepare. Hoc tamen facere vetant sanae analogiae leges; vetat summa, et jure plurimum veneranda Culleni auctoritas [a], omnibus fere omnium observationibus freta.

Restat demum ut conjecturam de morbi natura, quae mihi videtur cum phaenomenis optime consentire, paucis proferam.

Symptomata, quae in scorbuto obvia sunt, ex solidi vivi potius quam ex fluidorum vitio pendere mihi videntur. Minime in animo est negare, humores in hoc morbo revera a sano statu deflexisse, aut fluidas aeque ac solidas corporis partes morbosis mutationibus patere; quippe qui putem, illas duplici modo vitiari posse. Humores in corpore

a First Lines, MDCCXC.

pore animali circumeuntes iis omnibus mutationibus, quas poſt mortem ſubeunt, obnoxii forent, ni obſtaret aut ipſorum vita, aut vitalis vaſorum actio. Sanguinem vitae participem eſſe docet Joannes Hunter, ſuamque ſententiam argumentis et exemplis fulcire conatus eſt. Sed quum ea opinio, quamvis ingenioſa, et auctore ſuo digna, nondum fundamento ſatis ſtabili niti videtur, ſilentio hoc in loco praetereunda eſt.

Si ſola vaſorum actio obſtat, quin humores vitientur, haud difficile eſt conceptu, vim aliquam externam, ſalutari vaſorum actione validiorem, humoribus admotam, eos ita affecturam, ut morbum gignat. Haec prima eſt et idiopathica morborum humoralium ſpecies. Secunda eſt, ſi quando vis vaſorum conſervatrix eo uſque infirmata fuerit, ut non amplius ad naturales mutationes arcendas ſatis valeat. Exinde patet, hoc vitium ſolummodo a vaſorum vitio pendere, ideoque ſymptomaticum potius, quam idiopathicum, eſſe. Ubicunque ſanguis in ſcorbuto vitiatus apparuerit, ſecundam potius quam primam, ſymptomaticam potius quam idiopathicam morbi ſpeciem, adeſſe puto.

Unicuique fere corporis parti ſuus addicitur ſtimulus, quo juſto gradu admoto, functiones in ſano perſtant ſtatu. Sin hic aut quantitate vitietur, aut qualitate, morbus oritur. Horum quidem ſtimulorum nonnulli externi ſunt, alii interni. Externorum praecipui ſunt, cibus et potus, aër purus, calor. Internorum, ſanguis et humores ab eo ſecreti, motus voluntarius, vigilia, animi pathemata. Horum ſi quantitas aut vis augeatur, oriuntur bina mor-

borum

borum genera; ſcilicet, aut incitatio [a], quae in majori fibrae muſcularis contractione, aut collapſus [b], qui in minori ejus contractilitate conſiſtit. Si minore, quam par ſit, gradu admoveantur ſtimuli, irritabilitas pari ratione creſcit, dum vis contrahendi non item. Et ſi hoc in ſtatu ſtimulus corpori applicetur, fibra longe facilius in collapſum incidet, quum ſi ſtimuli non hac ratione antea abſtracti fuerant.

Ad hanc fibrae muſcularis legem ſtabiliendam, argumenta ſequentia, ex exemplis nemini non notis deducta, ſatis erunt, ni fallor, ſuperque.

Primo, quod ad Famem attinet: Obſervandum eſt, mortem in iis, qui jamdudum famelici, tandem plurimum cibi ingurgitaverant, non raro accidiſſe. Eodem ſpectat, quod alii qui minus cibi, et poſt minorem neceſſitatem devorant, diarrhoea ſaepe laborant. Aquae potores quoque, eandem prorſus ob rationem, multo minori vini quantitate, quam ii, qui ſe liquoribus meracis aſſuefecerunt, fiunt ebrii.

Nec Frigoris (quod minor ſolummodo caloris gradus eſt) effectus minus ad argumenta noſtra conferunt. In plagis Borealibus frigus non raro tam acre eſt, ut extremas corporis partes aut prorſus vitae orbet, aut vitale principium plurimum minuat. His in caſibus, funeſtâ incolarum experientiâ compertum eſt, calorem ſubito admotum gangraenam certiſſime inducere; dum nix, vel aqua frigidiſſima, nempe vi ſtimulandi longe minore praedita, artubus torpentibus ſedulo affricta, calorem et ſenſum redu-

a Cul. El. Phyſ. CXXX.

b Cullen. Phyſiol. ibid.

reducit. Atque hoc, quod de extremis corporibus partibus gelu affectis, jam dictum est, de hominibus congelatis, et de animalibus per hyemem torpentibus, verum est.

Nec ab hac explicatione abhorret gratus ille caloris sensus, qui primis et longe diversis balnei frigidi effectibus mox subsequitur. Nempe vasa, admoto frigore magis irritabilia facta, a stimulis postea admotis validius se contrahunt. Huc quoque spectat fatigatio, in montibus excelsis, ubi frigus intensissimum urget, et aër longe, quam in locis inferioribus, rarior est, a levissimo corporis motu oriunda, ita ut cl. de Saussure [a] altissima Montis Blanc cacumina tandem adeptus, non sine lassitudine et anhelatione aliquot passus ambulare, et experimenta cum barometro et aqua fervente perficere posset.

Motus quoque voluntarii defectus opinionem nostram plurimum firmat. Neminem enim latet motus corporis, post diuturnam requiem, aegre perfici, et lassitudinem, etiam a levissima exercitatione, continuo percipi. Nec aliquis mihi objiciat, illam movendi difficultatem torporem potius quam irritabilitatem arguere. Nam illa difficultas minime ab organi vitio pendet, sed ab eo, quod idearum associatio, ad motus voluntarios prorsus necessaria [b], tamdiu interrupta fuerit.

Pauca postremo de effectibus, quos certa animi pathemata in corpus edunt, notanda sunt.

Qualiscunque fuerit metaphysica affectuum natura, mihi, fateor, videtur verisimile, gaudium et moerorem,

spem

a Voyage au sommet du Mont Blanc.

b Hartley on Man, Vol. i.

ſpem et metum, ſaltem quantum ad effectus eorum in corpus humanum, tum ſanum, cum morboſum, pertinet, cum variis caloris gradibus analogiam maximam habere; ſcilicet, non tam contraria eſſe inter ſe, quam gradu differre. Spes enim corpori vigorem ſubminiſtrat; metus eundem detrahit. Gaudium modicum excitat, roborat: Intemperatum collapſum et ipſam mortem faceſſit. Moeror aut vires lente exedit, aut ſubito ferit; nec ſemper divinae particulae aurae parcit.

Nec in ulla re magis firma eſt analogia illa, quam inter haec pathemata et varios caloris gradus adumbrare aggreſſi ſumus, quam in ea, quòd ſicuti ad ſanam corporis valetudinem confert modicus calor, ab aeſtu et algore utrinque remotus, non ſecus, ut omnes vitae functiones recte perficiantur, affectus quidam excitantes, ſpem, fiduciam, et gratas quaſdam ſenſationes producentes, juſto gradu adſint neceſſe eſt. Ex horum praeſentia pendet, opinor, ſtatus ille, qui apud omnes fere phyſiologos Tonus audit, quique non in irritabilitate mera, ſed in certo incitationis gradu, conſiſtit, in quo, idoneis ſtimulis admotis, functiones cum vigore perficiuntur.

Quod ſi tonus ille metu vel moeſtitia imminutus fuerit, tum eo validius in fibram agunt ſtimuli omnes, ſive externos velis, ſeu affectus excitantes. Hoc tum a matre illâ Romanâ, quae, filio quem Thraſymeni occiſum crediderat ſubitô redeunte, ſtatim animam efflavit; tum ex exemplis ab eximio Fontana[a] narratis, in quibus viperae venenum in animalia variis pathematibus agitata inflictum

a Sur les Poiſons et le Corps Animal.

tum eſt, feliciſſime elucet. In experimentis enim in animalia irata factis, venenum nonniſi poſt tempus ſolito longe diuturnius necabat. Aſt in meticuloſis, contra, et timidis, exiguum omnino ſpatium ad ejus effectus requirebatur.

Nec vis affectuum, ad contagium arceſſendum vel praecavendum, notatu minus digna eſt. Namque, ut Poeta ſuaviſſime cecinit:

Whence drew Marſeilles' good Biſhop purer breath,
When Nature ſicken'd, and each gale was death[a]*?*

Certe a vi illa ſpei, fiduciae, et mentis ſibi recti conſciae, quam modo memoravimus.

Nec ad propoſitum meum non ſpectat, forſan, fibrae muſcularis ſtatus poſt mortem, prout illa affectibus excitantibus vel deprimentibus accerſita fuerit. In iis enim, quos gaudium improviſum vel ira necavit, corpus ut in animalibus fulgure ictis, aut viperae veneno ſublatis[b], irritabilitate omnino caret; vix rigidum fit; celerrime putreſcit. Dum in iis qui metu aut moerore occiſi ſunt, fibra, ut in animalibus congelatis, irritabilis eſt, riget, tarde putredinem ſubit.

Nec quenquam fore arbitror, qui mihi vitio velit vertere, quod pauca ex vegetabilium analogia, ad argumenta mea firmanda mutuaverim. Fateor enim me, experimentis pulcherrimis virorum clarorum Hales[c], Duhamel,

a Pope, Eſſay on Man, Ep. iv. v. 107. b Fontana ſur les Poiſons. c Vegetable Statics.

mel[a], Bonnet[b], Gmelin[c], Desfontaines[d], attente perpensis, irritabilitatem utrique naturae regno communem esse, negare non posse. Igitur haud abs re erit ut legem modo memoratam plantis applicare coner, quo clarius elucescat, eam non modo fibrae musculari in animalibus, sed fibrae irritabili in universum imperare. Quae quidem opinio, forsan non vera, saltem mentis est dulcissimus error.

Quum plantae functionibus, iis quas exercent animalia prorsus similibus, fruuntur, illis solummodo exceptis, quae ex cerebro et genere nervoso sine dubio pendent, (sensu, scilicet, motu voluntario, et sui conscientia) mutationes a defectu stimulorum quorundam naturalium, lucis nempe, caloris, et nutrimenti oriundas, obiter memorabimus.

Morbus, qui plantas *luce* privatas adoritur, Gallicè '*Etiolement*[e] nominatur. Hoc affectae herbae colore viridi carent, flavescunt, flaccidae sunt et infirmae, nunquam justam magnitudinem aut qualitates sibi peculiares adipiscuntur. Lactuca, verbi gratia, et Celeri, quae in statu naturali virent, amarae sunt, forsan venenosae, terrae aut arenae ope a lucis imperio seclusae, albescunt, saporem blandum acquirunt, edules fiunt.

Quantum ad *calorem* spectat, cl. Desfontaines, ex experimentis summa cura institutis, irritabilitatem Mimosarum omnium, Cisti Helianthemi, Centaureae Calcitrapoidis,

a Physique des Arbres.

b Contemplation de la Nature.

c Apud Bonnet in op. citat.

d Journal de Physique 1787, P. ii. p. 447.

e Duhamel.

dis, aliarumque complurium plantarum mane maximam esse, Sole meridiano ardente minorem, vespere, post diem calidum, minimam comperuit. Nec non caloris abstractioni vegetabilium, aeque ac animalium hibernationem, tribuere ausim : Calori redeunti, et in auctam irritabilitatem agenti, subitum eorum augmentum vere novo factum. Nec ab alia causa, ni fallor, pendet impetus ille fluidorum in quibusdam vegetabilibus, praesertim in vite, verna tempestate observatus, quem vi sanguinis in crurali equi arteria circumeuntis quintuplo majorem esse supputavit accuratissimus Hales. Nam, si id soli caloris imperio esset tribuendum, certe effectus pro causae augmento cresceret, quod nequaquam fit ; nam fluxus progrediente aestate minuitur, autumno fere nullus est. Denique, annon irritabilitati, per frigus intensum et diuturnum auctae debetur, quod in plagis Borealibus vegetatio longe, quam in calidioribus locis, fit promptior : Hordeum enim, quod his in regionibus non nisi post dies 120 maturum fit, intra 60 in Lapponia demetitur [a].

Quod ad nutrimenti defectum pertinet, nullum latet agricolam, plantas ex agris sterilibus in feraciores translatas, peculiari quodam morbo, Anglicè *Rankness* dicto, laborare, nequaquam, ut par erat fructus ferre, mox languere, nigrescere, cito corrumpi.

Morbus vero alius, quique longe plus ad rem nostram facit, plantas quasdam gramineas, praesertim secale cereale, infestat, variis sermonibus varia nomina sortitus.

E Secale

a Linn. Amoenit. Acad.

Secale hoc morbo infectum Latinè *Cornutum* audit, aut *Corniculatum*[a]; *Clavus Secalinus*[b]; Gallicè *Seigle ergoté*[c]; Anglicè *Spurred Rye*. Cornicula autem illa eſt tuber quidam, a grano excreſcens, ex fuſco violaceus, quo inquinatum ſecale inſalubre admodum fit, et morbum quendam excitat epidemicum, convulſivum, gangraenâ ſiccâ ſtipatum, qui a pagi nomine, in quo ſaepiſſime graſſatur, Convulſio Solonienſis vel Necroſis Uſtilaginea[d] nuncupatur. Longum eſſet, quanquam parum, forſan, a noſtro propoſito alienum, quidquam de necroſi proferre: Liceat pauca de vitio ſecalis memorare.

Clavum ſecalinum a ſoli humiditate et exilitate ſcatere invenit ſolertiſſimus Teſſier, a ſocietate Regia Medica Pariſienſi in pagum Solonienſem miſſus, ut morbi cauſas exploraret, remedia exquireret. Quippe in iis agris ſaepiſſime occurrere viſus eſt, qui jamdudum inculti, nuper denuo aratrum paſſi erant; ac in iis quorum flores per imbrem diuturnum et copioſum, aeſtatemque intempeſtivam et frigidam, prodierant. Parum abeſt, quin morbum hunc, a lenta et longa caloris et nutrimenti detractione oriundum, ſcorbuti nomine ſalutare auſim.

Mihi nunc videor, forſan falſa veritatis imagine, et proprii operis amore deceptus, vix non demonſtraſſe, ſaltem vero ſimilem reddidiſſe, nutrimenti, caloris, affectuum excitantium, motus voluntarii, detractionem, fibrae muſcularis irritabilitatem augere, tonum minuere. Auctores

a Hoffmann. Oper. Tom. i. p. 230. b Ray.

c Mem. Soc. Roy. Medec. T. i. p. 417.; Read ſur l'Ergot.

d Salerne Mem. Acad. Scienc. T. ii.; Saillant et Teſſier Mem. Soc. Reg. Medec. T. i. p. 303. ii. 587.

res[a] autem, nuper citati, fide certe digni, ex harum ipsarum rerum longa inopia scorbutum oriri testantur. Praeter autem ea, quae de cibo, aut nimis parco, aut minus justo nutriente, aëre frigido, humido, ab illis memorata sunt; exercitationis defectum quoque eodem tendere certum est, quum milites in navibus stipendia merentes, et nautae maxime ignavi et imbelles, omnium primi scorbuto afficiuntur. Constat quoque ex exemplis quamplurimis, affectus deprimentes, ut moestitia et metus, hunc morbum augere. Hinc nautae inviti conscripti ante alios scorbuta cedunt. Pathemata vero excitantia, ut gaudium, ardor pugnae, et fervidus patriae amor, morbum levant aut summovent. Pulcherrimum hujusmodi exemplum, et nautis Britannicis summopere honorificum, aeternae memoriae tradidit optimus Ives, quem nuper defunctum amici diu lugebunt. Nempe classem, quae duce Matthews conjunctas Galliae et Hispaniae classes prope Toulon expectabat, spe instantis praelii, a scorbuto liberatam fuisse[b]. Classis quoque, quae Rodneio immortali duce et auspice Gallicam classem fugavit, nunquam aut scorbuto, aut aliis morbis tam immunis fuerat, ac illa ipsa tempestate[c]. Nemo certe, ne quidem Pringleius illustris, gaudium, virtutemque militarem, antisepticis annumeraverit!

Huc

a Lind, Monro, Milman, Blane, Nitzsch, Kramer, Rouppe, Joannes a Bona. Vide quoque Diss. Inaug. Viri admodum ingeniosi, et mihi amicissimi, D. Grogan. Lugd. Bat. ann. 1788.

b Ives apud Lind on Scurvy.

c Blane Tract. Opt. on the Diseases of Seamen, p. 96.

Huc quoque redit pia Principis Aurasiaci fraus, qui aquam meram, colore aliquo tinctam, pro certo remedio venditans, scorbutum, portenti instar, a militibus Bredae obsessis fugavit [a]. Parum quoque abest, quin eidem animi in corpus imperio, magnam partem levaminis, quod ab usu frugum recentium in hoc morbo percipitur, tribuere ausim.

Nequeo igitur non suspicari, causam proximam scorbuti esse "Auctam fibrae muscularis irritabilitatem, cum imminuto tono, et minori cohaesione, a nimis parca rerum ad vitam et sanitatem necessariarum applicatione oriundam."

Nulla certe admittenda est de natura morbi cujusvis conjectura, nisi quae omnium, saltem praecipuorum phaenomenum, rationem reddere valet. Nos stomacacen, petechias, et haemorrhagias, dyspnoeam, motum muscularem impeditum, convulsiones, et mortem subitam, a motu vel levissimo aut aëre admisso, paucis explicare conabimur.

Stomacace, petechiae, et haemorrhagiae, ut et ulcera in scorbuticis frequentia, a fibrae muscularis vasorum teneritudine et mobilitate pendent, quibus fit, ut etiam solito sanguinis stimulo irritata, aut sanguinem fundunt, aut ulcera aegre sanabilia gignunt. Vidimus, ubi de medendi ratione tractavimus, oleum terebinthinae et adstringentia nequaquam ad sanguinem coercendum valuisse; quod tamen certe fecissent, si soli sanguini inhaesisset vitium. Sin

vasa

a Van der Mye de Obsid. Bredae. Vide plura, de affectuum in Scorbuto effectu, in Anson's Voyage; et Appendix, Hist. iv.

vafa in eo fint ftatu, quo ad valide contrahendum prorfus inepta funt, tum facile explicatur adftringentium inefficacia.

Dyfpnoea et fpontanea laffitudo ab infirmitate, tum in corde, cum in mufculis voluntati fubjectis, oriri videtur. Convulfiones et mors fubita, quae haud raro a motu leviffimo, vel aëre repente admiffo, fequuntur, mobilitati ad extremum ufque auctae verifimillime debentur.

Nec ratio medendi in fcorbuto, tot feculorum experientia comprobata, a conjectura noftra abhorret. Quippe cibus vegetabilis recens, fructus Hefperii, et herbae quaedam acres, antifcorbuticae dictae, non ideo, ut nobis videtur, profunt, quod antifepticis viribus pollent (tetradynamiae enim facillime putrefcunt, et alkali volatile fpirant) fed quia concoctu faciles funt, corpus mediocriter et fenfim alunt, eoque vis ftimulantis gradu gaudent, qui ad auctam mobilitatem apprime convenit. Fruftra aliquis objecerit, acrimoniam cruciformium nimiam fore, fi noftra hypothefis cum veritate confentiret. Nam nemo unquam pulfus aut velocitatem aut vigorem mediocri earum ufu in fano homine auctam vidit. Nemo unquam afferuit, collapfum ab eorum ftimulo oriri folere.

APPEN-

APPENDIX.

QUUM de morbo parum cognito ſcriberem, hiſtorias aliquot, ut judicaret aequus Lector, ſatiſne accurate ſymptomata enumeraverim, tradendas eſſe putavi.

HISTOR. I.

Jacobus Galloway, Ann. aet. 31. *agens.*

Die Januarii primo 1788, conſpiciebantur in variis corporis partibus, praeſertim in pectore, maculae parvae, quamplurimae, quarum nonnullae unam, aliae duas, pollicis lineas magnitudine aequabant. Nonnullae floridae rubebant, aliae lividae erant, quaedam nigrae, nullae vero ſupra cutis ſuperficiem elevabantur, quae ubique laevis erat. Diverſis in locis apparebant vibices, pollicem fere, vel ſeſquipollicem latae, caeruleae. Utraeque, per dies aliquot conſpicuae, dein evaneſcere, rurſuſque in iiſdem aliiſve locis redire ſolebant. Nullam, vel ex pete-

chiis,

chiis, vel ex vibicibus, molestiam percipiebat aeger, nec, nisi videndo, eas adesse sentiebat.

Aliquando sanguis sponte ex oculis, auribus, naso, ore, et urethra fluebat. Si vulnusculum, quantumvis exiguum, cuiquam corporis parti infligeretur, sanguis, quantitate vix credibili, et aegre coercendus, erumpebat.

Aeger tussim quoque molestissimam conquerebatur, mucumque viscidum, aliquando sanguine tinctum, expuebat.

Arteriae centies fere in minuto primo micabant; pulsus vero debiles et abnormes erant. Alvus naturalis erat; sitis urgebat; appetitus cibi imminutus erat; vultus pallebat et languebat.

Tres fere elapsae erant septimanae, ex quo symptomata jam enumerata in conspectum prodierant. Fatebatur tamen aegrotus, se jam olim bis simili modo affectum fuisse.

Acidum vitriolicum et corticem Peruvianum non sine fructu jam usurpare coeperat: Quum enim antea adeo debilis esset, ut foras prodire nequiret, tunc urbem, quamvis non sine difficultate, mendicus perambulabat.

Julapii, ex spirit. vitriol. ten. ℥iii. misturae mucilaginosae ℥vi. confecti, semuncia ter in die ei propinata est. Sub hujus medicamenti usu, factum est, ut haemorrhagiae nunquam postea occurrerent, praeterquam quod semel sanguis ex gingivis fluxit, in quibus, cum inspiciebantur, nullus tumor, nulla spongiosa laxitas apparuit. Petechiae et vibices, sensim rariores factae, tandem prorsus evanuerunt, nec aeger post diem Martis 8vum valetudinarium [a] frequentavit.

HIST.

a The Public Dispensary.

HISTOR. II.

Susanna Pope, Ann. aet. 15.

Parentibus olim ſtruma affectis nata; in vico Titchfield, in comitatu Hamptonenſi, habitans.

Die Septembris 18° 1788, conſpiciebantur, in tota cutis ſuperficie, maculae plurimae, parvae, in ſuris et femoribus maxime confertae. Harum pleraeque haudquaquam ſupra cutem elevabantur, multae vero duriuſculae erant. Tumor fabam magnitudine referens oris angulum occupabat; ſimilis intumeſcentia collo inſidebat: Ambo dolebant et pruriebant; maculae vero dolore carebant. Harum color varius erat, ſcilicet aliae rubebant, nonnullae lividae erant, nec paucae nigrae. Sparſim obſervabantur vibices caeruleae, latae, quarum una, in collo ſita, aliquantum dolebat.

Sanguis ex ore fluebat. Gingivarum pars firma erat; ſed in dextro maxillae ſuperioris latere, pars alia livida erat, et ſpongioſa. Gena dextra tumida erat. Lata *Ecchymoſis* in lingua conſpiciebatur. Carpus dexter dolore cruciabatur.

Pulſus arteriarum celeres et debiles erant. Vultus pallebat. Appetentia cibi naturalis erat. Calor non augebatur, nec urgebat ſitis.

Aegra, pauper, neque tamen misera, habitu corporis tenello praedita, prospera, ut plurimum, valetudine usa erat. Multum, in messis tempore, sub Sole ardente laboraverat. Habitabat in domo parva, non tamen male sita.

Ad finem mensis postremae, post febrem continuam, infirmitatem maximam diu passa est. Hanc propemodum fugaverat, usu vini Lusitanici, et diaetae validae, lautioris. Vino per dies aliquot omisso, die Septembris 13° aliquantum sanguinis e gingivis profluxit. Die 15°, perstante haemorrhagia, maculae nonnullae, pulicum morsus mentientes, in brachiis apparuerunt, quae deinde per totum corpus serpserunt. Vespere, paucae sanguinis guttae e vagina stillavere. Menses nondum fluxerant. Vibices post diem alterum conspectae sunt.

Jussum est, ut aegra ad vini usum rediret; diaetam lautam, carnis scilicet recentis et vegetabilium, usurparet. Aquam, acido vitriolico mixtam, saepius hauriret, et eodem acido infuso salviae hortensis instillato, pro gargarysmate uteretur: Vultum, collum, et extremas corporis partes, aceto frigido crebro lavaret; corpus in aëre puro, rustico, saepius exerceret.

Horum remediorum ope, maculae colore magis vivido praeditae videbantur; sed fluxus sanguinis adhuc perstabat.

Die Septembris 19°, haemorrhagia oris plus quam antea urgebat; pulsus in minuto primo 130, et debiles.

Jussum est, ut biberet vini rubri libram quotidie; uteretur gargarysmate ex alumine, gummi kino, tinctura myrrhae,

myrrhae, et aceto, confecto; ſumeret ter quaterve de die cochlearia tria medicamenti ſequentis.

Recipe, Decocti corticis Peruviani uncias ſeptem,
Pulveris corticis Peruviani rubri drachmas duas,
Tincturae corticis Peruviani unciam,
Elixir vitrioli acidi drachmas duas; miſce.

Die 20°. Aegra multum pridie a ſanguinis jacturae debilitata fuerat; ſyncope enim bis inducta erat, cibi appetentia multum proſtrata; et obſtiterat haemorrhagia, ne ſomno reficeretur miſera. Nullae petechiae novae a 18vo menſis die apparuerant. Ex iis quae antea conſpicuae fuerant, aliae tunc oculos fugiebant, aliae coloris multo minus fuſci erant, magiſque ſub cutem extendebantur. Pauxillum ſanguinis pridie e vagina ſtillaverat. Haemorrhagia adhuc, minus vero copioſa, perſtabat. Gingivarum apices ſparſim lividae erant, et preſſae ſanguinem fundebant. Aliquando ſanguis plurimus a parte una, alterave erumpebat. Arteriae 120^{ies} in minuto micabant.

Praeceptum eſt, ut aegra alternis horis elixir vitrioli guttas decem ex cyatho vini rubri ſumeret: Applicaret gingivis, qua ſanguinem fundebant, linteum oleo terebinthinae madidum: Si haemorrhagia ex parte quavis copioſior fieret, ei loco penicillum eidem immerſum imponeret: Caperet ſaepius aliquantum aquae acido muriatico acidulatae, quam, uſque dum incaleſceret, in ore retineret: Curaret, ut aër, inter ſpirandum, per os tranſiret.

Die

Die 21°, Oleum nonnihil ad haemorrhagiam coercendam conferre visum est, praesertim in parte oris sinistra, atque ideo ad vesperam usque applicatum fuit. Tum sanguis majori impetu erupit. Pulsus 130, aliquantum validiores, fiebant in minuto primo. Haemorrhagia ex utero nulla.

Linteoli, solutione aluminis satura udi, utrique gingivarum superficiei admoti sunt.

Die 22°, Pulsus arteriarum debiles et parvi erant. Haemorrhagia oris minus urgebat. Materiam sedimento coffeae similem ter quaterve evomuit aegra. Vespere faeces nigrescentes alvo secesserunt. Aderat somnolentia, ex qua non facile excitabatur. Oleum terebinthinae plus, quam alumen, ad sanguinem coercendum valere visum est.

Die 23°, Os parum sanguinis fundebat. Vomitus perstabat. Alvus saepe sanguinem in grumos coactum deponebat.

Die 24° vespere, aegra vita decessit. Tum maculae pleraeque non amplius se conspectui offerebant; nullae, aut lividae, aut nigrae, observari poterant.

Cadaver per dies aliquot insepultum mansit. Nulla tamen putredinis praeter solitum acceleratio observari potuit, nec foetor, quam pro temporis ratione, major erat.

HISTOR. III.

Alexander Dingwall, aet. 14.

Die Februarii 3^{tio} 1789, in Collegium Casuale cl. Duncan receptus est. Tunc totam corporis superficiem occupabant petechiae purpureae, haudquaquam supra cutem elevatae. Faeces alvinae et urina sanguine inquinabantur. Nonnunquam mucus, quem expuebat, sanguine tingebatur. Pulsus in minuto 72. Alvus soluta, appetentia cibi satis valida erat.

Haec symptomata jam per duos annos perstiterant; petechiae vero nonnunquam per dies aliquot inconspicuae fiebant, rursusque sine causa manifesta redire solebant; quarum tamen reditum nonnunquam comitabantur sitis, cephalalgia, calor. Si forte aeger quamlibet corporis partem vulnerabat, sanguis maxima copia, aegre coercendus, erumpebat. Nec raro haemorrhagiae sponte fiebant. Vix duo elapsi erant menses, ex quo plures sanguinis librae e naso profluxerant. Postea, symptomata aliquanto minus gravia fuerant, nuper vero, solita violentia redierunt.

Cortice Peruviano, cum multis aliis medicamentis, jam frustra usus fuerat, saltem sine constanti levamine.

Jussum fuit, ut aeger ter de die caperet unciae semissem sequentis misturae.

℞.

℞. Spiritus vitrioli tenuis drachmas duas,
Tincturae aromaticae,
Aquae fontis ana uncias tres; misce.

Die Februarii 17mo nunciatum est, aegrum paucos ante dies levem haemorrhagiam e nare passum fuisse, mucumque sanguine mixtum exscreavisse. Petechiae tunc temporis aderant quamplurimae, praesertim in pectore. Omissa mixtura, aegrotus pulveris gummi kino, aluminis, ana scrupulum ter die sumpsit.

Nausea et vomitus primae dosis administrationem secutae sunt; postea vero aeger pulverem sine incommodo assumpsit. Nulla exinde haemorrhagia ad diem mensis usque 14^{m} apparuit. Tum petechiarum numerus aliquantum imminutus erat. Maculae quaedam parvulae, petechias referentes, internam labii superioris superficiem occupabant; gingivae autem nec tumidae nec spongiosae erant. Urina naturaliter se habebat; alvus item; appetitus bonus erat; pulsus arteriarum 80.

Pulvis gummi kino cum alumine, ut antea, praescriptum est. *Die* 21° aeger aliquando levem nauseam ex medicamento passus erat. Petechiae in eo statu, quem nuper descripsimus, perstabant, et vibices aliquot latae in variis corporis partibus apparebant. Haemorrhagiae aberant. Pulsus, alvus, et mucus exscreatus secundum naturam erant.

Medicamentis ut antea usurpatis, *Die Martis* 7$^{m.}$ symptomata omnia plurimum levabantur, aegerque ab haemorrhagiis immunis erat, pulveresque ut antea sumpsit.

Die

Die 21°, Petechiae minori numero obſervabantur, quanquam *die* 19° multum ſanguinis e gingivis profluxerat. Remedia igitur ut antea praeſcripta ſunt.

Operae pretium fore duxi, ut aegri, cujus in pagina 23 mentionem obiter feci, hiſtoriam, iiſdem fere verbis quibus a Domino Stocker, viro mihi amico, chirurgiam apud Titchfield, in comitatu Hantonenſi perite et feliciter exercenti, mihi communicata eſt, narrarem.

'July 30. 1788. Farmer Thomas Cawte, aged thirty-'four, had, over the whole ſurface of his body, a number 'of red and livid ſpots, about the ſize of pins heads, ac-'companied by an unnuſual roughneſs of the ſkin; and 'juſt above his right ham a very large ecchymoſis ap-'peared, of a dark blue colour. None of theſe appear-'ances, however, were attended with pain.

'He was alſo troubled with a pretty conſiderable bleed-'ing from his mouth, and, on examination, the gums ap-'peared ſwelled, livid, and very looſe in their texture, 'though not painful. He had frequently ſeparated con-'ſiderable portions of them by rubbing them with his 'fingers. His extremities were ſwelled, and retained the 'impreſſion of the finger. He had a pale dejected coun-'tenance, and complained of extreme debility, with re-'markable ſtiffneſs in his limbs, great pain and weakneſs

'in

'in the ſmall of his back, together with oppreſſive reſpi-'ration, particularly after uſing exerciſe; his bowels 'were very coſtive.

'He could give no ſatisfactory account when his com-'plaints began, but ſaid, that, for ſome time paſt, he had 'felt himſeif incommoded in moving about, by the ſtiff-'neſs in his joints; and this, he thought, was trouble-'ſome to him before the ſpots appeared.

'He is born of a family in whom there appears an he-'reditary madneſs, and about two years ago he was 'much troubled with lowneſs of ſpirits and dejection, in 'which he ſhewed an aſtoniſhing averſion to eating 'any food, except ſuch as was of the moſt ſimple kind. 'He continued in this melancholy ſtate about twelve 'months.

'In the ſummer of 1787, he became more rational, 'partook more freely of the enjoyments of company, and 'attended to his buſineſs nearly as well as ever. He 'ſoon, however, relapſed into his former deſponding ſtate, 'thinking his time always ill employed, except when en-'gaged in religious ſtudy and contemplation. At length, 'he grew ſo obſtinately ſingular with reſpect to his diet, 'that he conſidered it as a crime to uſe any other drink 'than water, and ſteadily perſiſted in eating nothing but 'bread, of which he was contented with a very ſmall por-'tion daily. All fruits and vegetables he religiouſly ab-'ſtained from.

'He lives in a dry ſituation, in a well cultivated coun-'try, about half a mile from the ſea. There had been,

'before

'before the date of this, for ſome months, a remarkable 'continuance of dry weather.

'It was inſiſted ſtrenuouſly, that he ſhould adopt a better diet, live as the reſt of the family did, avoiding ſalted proviſions, eat plentifully of ripe fruits, and be free in the uſe of oranges. A decoction of bark, with alum and tincture of myrrh, was ordered as a gargle. To obviate his coſtiveneſs, which diſtreſſed him much, he was directed to uſe an electuary, which Dr Lind employs in ſcurvy with advantage at Haſlar Hoſpital, conſiſting of equal parts of conſerve of wormwood and lenitive electuary, acidulated with elixir of vitriol. He was alſo ordered to bathe the blotch on his thigh with cold vinegar.

'Under the uſe of theſe means, his complaints decreaſed rapidly. By the uſe of ripe fruits, and eſpecially of oranges, his belly became regular; he therefore had not recourſe to the electuary. He conſented to drink beer; but ſtill refuſed to eat any thing but vegetables at his meals. By a perſeverance in this plan, he was perfectly freed from his complaints in a ſhort time.'

T A N T U M.